

WATERMANAGEMENT IN PLASDRAS SITUATIES

Uit onderzoek blijkt dat plasdraspercelen een belangrijke rol hebben in een goed functionerend weidevogelbiotop. Polderwindmolens dragen bij aan het optimaliseren van het peilbeheer van plasdraspercelen.

Agrarische Natuurvereniging
Lopikerwaard en omstreken

juni 2015

Inhoud

1	Aanleiding.....	2
2	Doelstelling.....	2
3	Resultaat.....	2
4	Kosten.....	3
5	Financiering.....	3
6	Huidige SNL regeling deelnemers.....	3
7	Draagvlak.....	4
8	Toekomstbestendigheid.....	5
9	Uitvoering/planning.....	5
10	Risico's en onzekerheden.....	5
11	Voorlichting en publiciteit.....	5
12	Projectorganisatie.....	5
	Bijlage 1.....	5

1 Aanleiding

Uit onderzoek blijkt dat plasdraspercelen in belangrijke mate bij kunnen dragen aan een goed functionerend weidevogelbiotoop.

In een ruime straal rond plasdraspercelen is de broedvogeldichtheid van kievit en tureluur hoger. Daarnaast blijkt dat de plasdraspercelen grutto's uit de wijde omgeving aantrekt om te foerageren en te slapen.

De ANV stimuleert haar leden om percelen plasdras te zetten. De afgelopen jaren heeft dit geleid tot 14 plasdraspercelen. De jaarlijkse broedvogeltellingen bevestigen eerdere onderzoeksresultaten .

Het gewenste waterpeil van de plasdraspercelen ligt hoger dan het gemiddelde waterpeil in de omliggende watergangen en kan daardoor alleen kunstmatig op peil worden gehouden. Tot op heden wordt daarvoor vooral de z.g Lelypomp gebruikt. Zodra het waterpeil teveel is gezakt wordt deze pomp, die door een tractor wordt aangedreven, een aantal uren aangezet totdat het juiste waterpeil weer is bereikt.

Aan deze werkwijze kleven de volgende nadelen:

- a. regelmatige verstoring van de weidevogels door bediening en geluid van de tractor.
- b. grote peilschommelingen waardoor het optimaal peil vaak niet aanwezig is en bij pieken kunnen weidevogelnesten in de directe omgeving verloren gaan.
- c. het gebruik van fossiele brandstof.
- d. vraagt tijdig ingrijpen van de agrariër.

2 Doelstelling

Optimaliseren van het waterpeilbeheer van plasdraspercelen door de inzet van alternatief watermanagement. Nevendoel: met de realisatie wordt gebiedseigen water langer vastgehouden en draagt daarmee bij aan een algemene waterkwantiteit en –kwaliteitsdoelstelling.

De ANV wil het doel bereiken door de aanschaf en inzet van polderwindmolens.

3 Resultaat

De polderwindmolen werd in Nederland hoofdzakelijk gebruikt voor het bemalen van polders. Tegenwoordig steeds vaker op percelen met plas-dras situaties. De molen werkt met windsnelheden vanaf 3 m/s (1 Bft.). Onder normale omstandigheden (met name vlak open terrein), kan deze molen een gebied van 20-25 ha. verzorgen.

Binnen het werkgebied van de ANV Lopikerwaard worden op drie locaties een polderwindmolen geplaatst. (zie bijlage 1: potentiële locaties polderwindmolens.) De betreffende plasdraspercelen zijn groter dan 1,5 ha. Polderwindmolens kunnen vanwege hun capaciteit het best ingezet worden grotere plasdraspercelen en waar een zonnecollector te weinig capaciteit biedt. Omdat deze polderwindmolens weinig mobiel zijn, worden door middel van een overeenkomst afspraken vastgelegd betreffende het onderhoud, de instandhoudingstermijn en/of verplaatsingskosten.

Locatie	Deelnemer	Opp. Plas-dras (ha)
1	Biodivers B.V.	1,54
2	Maaijen Landbouw B.V.	2,45
3	Gebr. Overbeek	3,17

4 Kosten

De nieuwprijs, inclusief plaatsing van een z.g. Bosman poldermolen ligt rond de € 16.500,- per stuk. De ANV heeft de mogelijkheid om gebruikte molens over te nemen. Deze polderwindmolens zijn mechanisch gereviseerde molens die bij goed gebruik en onderhoud decennialang zonder problemen kunnen werken.

3 gereviseerde polderwindmolens (€ 8370, - / stuk)	€ 25.110,00
Plaatsingskosten	
- Kraanhuur (8 uur a € 90,- per molen)	€ 3.000,00
- Aannemer (8 uur a € 35,- per molen)	
Onvoorzien	€ 1.000,00
Project/ organisatiekosten ANV (28,5 uur a €35,- p/ uur)	€ 1.000,00
Subtotaal	€ 30.110,00
BTW 21%	€ 6.323,10
Totale kosten	€ 36.433,10
Bijdrage ANV Lopikerwaard (5%)	€ 1.822,66
Cofinanciering	€ 34.610,50

5 Onderhoudskosten

De onderhoudskosten zijn niet opgenomen in de begroting. De onderhoudskosten zijn voor rekening van de ANV. De deelnemers betalen een gebruiksvergoeding aan de ANV waardoor deze kosten gedekt zijn. Bij het onderhoud en reparatiebedrijf Windkracht (www.windkracht-service.nl) is een offerte opgevraagd. De werkzaamheden bestaan uit het geheel inspecteren en smeren van de molen, controleren en indien nodig bijvullen van de olie in de kop van de molen.

Natrekken van alle bouten en moeren, eventueel bijwerken van de conservering en controle van de pomp en vlotterdelen inclusief schoonmaken van het krooshek.

Gezien de uitvoering en verwachte inzet van deze molens, kan met een 1 maal jaarlijks onderhoud worden volstaan.

Deze onderhoudsbeurt, kunnen zij voor het seizoen 2015-2016 geheel vrijblijvend aanbieden voor het bedrag van: € 184,- (exclusief BTW, 21%) per molen. Dit is inclusief benodigde smeermiddelen, kleinmateriaal en verf. Hierbij gaan ze er vanuit dat het onderhoud aan de molens aaneengesloten kan worden uitgevoerd en de molens per auto bereikbaar zijn.

6 Financiering

Voor dit project zoekt de ANV Lopikerwaard cofinanciering. Het plaatsen van de polderwindmolens op 3 locaties binnen het werkgebied van de ANV Lopikerwaard sluit aan bij de ambities van de provincie Utrecht, namelijk het behoud van de huidige weidevogelpopulatie in deze regio. Bovendien draagt het langer vasthouden van gebiedseigen water bij aan een algemene waterkwantiteit en –kwaliteit.

Om die reden wordt de provincie Utrecht gevraagd om een financiële bijdrage.

7 Huidige SNL regeling deelnemers

Biodivers B.V.

De heer P. de Groot van Biodivers B.V. heeft geen subsidie ontvangen vanuit de SNL-regeling (Subsidie Natuur en Landschap). In het nieuwe ANLb2016 wordt het plas-dras perceel opgenomen in de gebiedsaanvraag.

Maaijen Landbouw B.V.

De heer T. Maaijen heeft reeds subsidie ontvangen vanuit de SNL-regeling op onderstaande pakketten.

Pakketcode	Pakketomschrijving	opp. (ha)
A01.01.03c	Plas-dras	1,61
A01.01.03c	Plas-dras	2,45
A01.01.05a	Kruidenrijk weidevogelgrasland	1,68
A01.01.05a	Kruidenrijk weidevogelgrasland	2,282
A01.01.05a	Kruidenrijk weidevogelgrasland	1,131
A01.01.05a	Kruidenrijk weidevogelgrasland	2,015
A01.01.05a	Kruidenrijk weidevogelgrasland	1,426

Gebr. Overbeek

De heer C.W. en de heer F.L. Overbeek hebben reeds subsidie ontvangen vanuit de SNL-regeling op onderstaande pakketten.

Pakketcode	Pakketomschrijving	opp. (ha)
A01.01.04a4	Legselbeheer op grasland 100 broedparen per 100 hectare	0,675
A01.01.04a4	Legselbeheer op grasland 100 broedparen per 100 hectare	1,226
A01.01.03c	Plas-dras	3,177
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	3,124
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	2,143
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	0,860
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	1,816
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	2,070
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	1,639
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	3,219
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	3,181
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	1,052
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	1,122
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	1,656
A01.01.01b	Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april tot 8 juni	2,294

8 Draagvlak

Draagvlak deelnemers

Het draagvlak onder de deelnemers is groot. Twee deelnemers (Maaijen Landbouw B.V. en Gebr. Overbeek) hebben reeds aangetoond zich volledig in te willen zetten voor agrarisch natuurbeheer. Zij hebben al enkele jaren een perceel met een plas-drassituatie. De andere deelnemer (Biodivers B.V.) is een ondernemer met ecologische doelstellingen (zadenleverancier en ecologisch adviesbureau), onder andere gericht op oude agrarische principes. Een polderwindmolen past binnen de bedrijfsvoering en doelstellingen van deze bedrijven.

Draagvlak ANV Lopikerwaard

Binnen het bestuur van de ANV Lopikerwaard is er voldoende draagvlak voor dit project.

De Polderwindmolens passen binnen visie de ANV Lopikerwaard. De ANV wil bijdragen aan een aantrekkelijke leefomgeving voor weidevogels en andere kenmerkende soorten planten en dieren en gaat voor kwaliteit van het agrarisch natuur- landschaps- en waterbeheer. Dat wil zeggen dat het wordt uitgevoerd daar waar het zinvol is, doeltreffend en efficiënt. Het bestuur van de ANV is er van overtuigd dat de polderwindmolens op de aangegeven locaties een positieve bijdrage leveren aan de doelstellingen. De belangrijkste doelstelling van de ANV is het in standhouden van de bestaande weidvogelstand.

9 Toekomstbestendigheid

De toekomstbestendigheid wordt gegarandeerd door middel van een bijdrage van de gebruiker. Het functioneren wordt tevens veilig gesteld doordat er 10 jaar garantie staat op de gereviseerde molens. Omdat deze polderwindmolens weinig mobiel zijn, worden er met de gebruiker door middel van een overeenkomst afspraken vastgelegd betreffende het onderhoud, de instandhoudingstermijn en/of verplaatsingskosten.

10 Uitvoering/planning

Aanvraag cofinanciering	april-15
Offerte opvragen en opdracht verlenen	mei-15
Plaatsen molen/pompen.	september-15
Publiciteit	september-15

11 Risico's en onzekerheden

- het niet verkrijgen van toekenning cofinanciering

12 Voorlichting en publiciteit.

De ANV zal gedurende het jaar specifieke aandacht besteden aan dit project waarbij de provincie Utrecht als cofinancierder zal worden genoemd. Publicatie zal plaatsvinden door middel van een persbericht in diverse lokale kranten. Voor de leden van de en andere geïnteresseerden zal op de website van de ANV een artikel worden geplaatst.

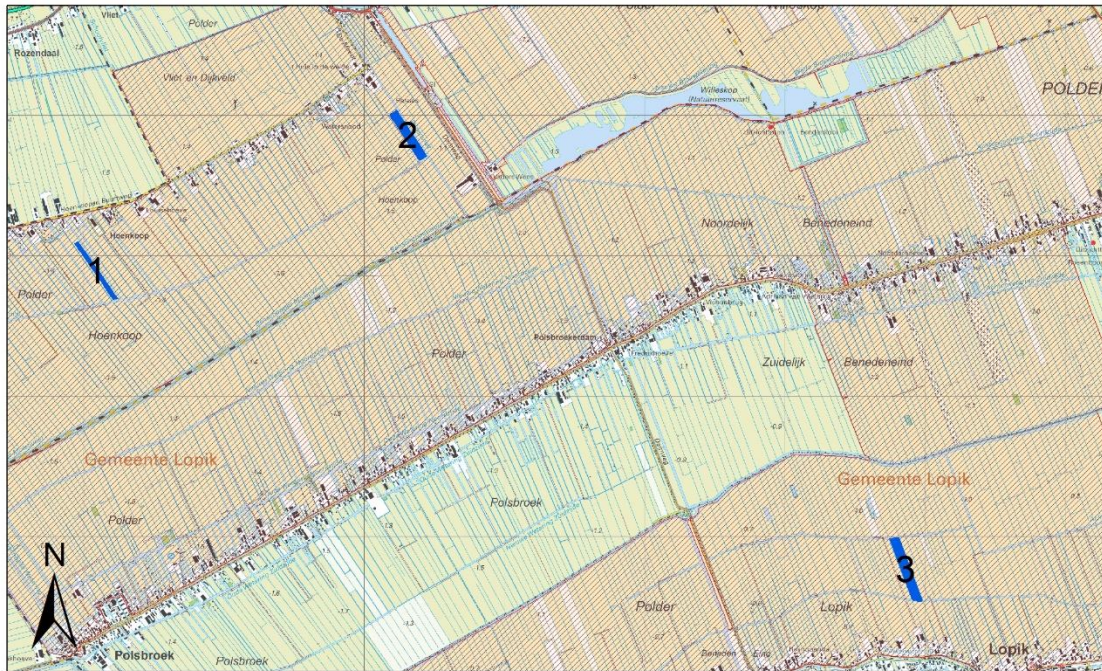
13 Projectorganisatie

Het bestuur van de ANV Lopikerwaard e.o. is opdrachtgever. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de maatregelen. In overleg en met ondersteuning van betrokken leden zal het bestuur zorg gedragen voor doelmatige inzet.

Bijlage 1

Potentiele locaties polderwindmolens

Legenda

- 1 Biodivers B.V.
- 2 Maaijen Landbouw B.V.
- 3 Gebr. Overbeek
- Weidevogelkerngebied

